

Missziós lélekkel, missziós cselekedetekkel

Felügyelői jelentés a Magyarországi Evangélikus Egyház

Északi Egyházkerületének 2017. évi áprilisi közgyűlése számára

Egyházi közbeszédünk meghatározó motívuma lett a misszió ügye. Missziós osztály, missziós stratégia, missziós lelkület – fontos fejlemények és irányok, amelyek sok lelkészünk, egyháztagunk áldozatos munkáját segítik, igazolják vissza az Evangélium hirdetésében. Ezekre alapozva az elmúlt évben egyre inkább a konkrét missziós lépések kerültek középpontba, s így a 2016-17-es munkaévben végzett munkámról számot adó jelentésem is ezekről igyekszik számot adni. Kiindulópontként az egy évvel ezelőtti jelentésemben kitűzött célok, feladatok teljesítését tekintem.

1. Eseményeink

Egyházkerületi szervezésben többször is találkozhattunk, az előre meghirdetett alkalmak során. Adatszerűen ezekről később lesz szó, itt néhány értékelő megjegyzésre szorítok csupán.

Nemzetközi szintű eseménynek adott otthont Egyházunk, amikor a „A föld sója” elnevezéssel keletközép-európai keresztény találkozóra került sor. Úgy gondoltuk, megerősíti a rendezvényt és számunkra is szélesebb kitekintést ad, ha egyházkerületi missziós napunkat ennek keretében rendezzük meg, 2016 júliusában. Az együttlét a külföldről érkező testvérekkel valóban sok élményt adott, azonban az egyházkerületi missziós szempontból kevésbé mozgatta meg híveinket, mint azt reméltük.

Az idei missziós napunkat eredetileg egy missziós gyülekezetben, Bátorterenyén terveztük, azonban kiderült, hogy a technikai feltételeket nem tudjuk ezen a helyszínen biztosítani. Az aszói Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium fogadókészsége megoldotta a helyzetet és egy igazán testvéries, hitet erősítő, egymást támogató, gondolatgazdag eseményre kerülhetett sor. Ennek tanulságait javaslom továbbgondolni Közgyűlésünkön!

A szárszói lelkész-konferencián találkoztak lelkészeink, aminek programja a korábbi tapasztalatok alapján most szellősebb, a kötetlen beszélgetésekre több időt hagyó volt. Úgy

látom, lelkeszi szolgálattelvőink számára kifejezetten hasznos, lelkiekben is hozadékkal járó volt a munkaév kezdete előtt ez az együttlét.

A novemberi felügyelői találkozón egyházkerületünk felügyelőinek részvétele elmaradt a korábbi évektől. Ezt azért is fájlaltam, mert ilyen jellegű összejövetelt egyházkerületi szinten nem tartunk, éppen azért, hogy országos körben egyeztethessük az egyház szervezeti megújulásának legaktuálisabb kérdéseit. Akik jelen voltak, igazolhatják, hogy az őszi alkalom a nagyon mélyreható, alapos elemzések és stratégia-formálás mellett igazi lelki testvéries együttlét is volt, hitet és erőt kaptunk a szolgálathoz.

2. Országos egyházi ügyeink

Amint arról a „félidei”, novemberi Közgyűlésünkön is áttekintést adtam, ebben az időszakban az országos egyházi feladatok tették ki szolgálatom nagyobb részét. Sajnos, emellett nem jutott elegendő időm és energiám a gyülekezeti látogatásokra, amit szeretnék pótolni a következő időszakban.

Kerületi elnökségünk feladatul kapta az egyházkerületi közgyűléstől, hogy több kezdeményezést is érvényesítsünk az országos egyházvezetésben. Ennek igyekeztünk eleget tenni, a következő eredményekkel:

a; Az **Evangélikus Hittudományi Egyetem** fejlesztési programja folytatódott, egy meglehetősen aggályos fejlemény árnyékában: a 2016-17-es tanvére két lelkes szakos hallgató nyert felvételt. Ez megerősítette azt a törekvésünket, hogy egyrészt ösztönözzük az EHE-t a középiskolákban való megjelenésre, másrészt tegyük nyitottá és vonzóvá az egyetemista korosztály felé is. Ennek jegyében javasoltam a Melancton Szakkollégium létrehozását, ami meg is valósult idén márciusban. Előbbre léptünk a missziós képzés fejlesztésében és a diakóniai szolgálatunkat támogató képzések indításának előkészítésében. Ennek érdekében többször is konzultáltam diakóniai munkatársainkkal és közvetítettem az EHE vezetése számára a felvetéseket. A diakóniai stratégiába is beépült ennek a törekvésnek a támogatása.

b; Az **evangélikus média** három évvel ezelőtti átalakítását értékeltük a tavalyi évben. Az őszi közgyűlésünkön elhangzottaknak megfelelően elnöktársammal, aki a médiát felügyelő püspök is egyben, átalakítási lépéseket kezdeményeztünk. Formailag ez az Evangélikus Élet kéthetentei megjelenésének egyértelműsítését és a Híd magazin mind erőteljesebb integrálását jelenti. Tartalmilag ebben és az evangelikus.hu oldalon az egyházas anyagok valamint a gyülekezeti élet bemutatásának és támogatásának

térnyerését szorgalmazzuk. A szerkesztettség elégtelenségét és az egyházi ügyek kiemelt, ha szükséges, PR-kommunikációs kezelését is hiányosnak, mindenképpen megoldandónak tartjuk. Pünkösdtől indul az átalakításokkal a lap új szakasza, imádságos reménykedéssel várjuk az új lapszámokat.

c; Egyházkerületünk **oktatási intézményeinek** óvó felügyelete kiemelten is fontos számomra. A sikeresen megoldott miskolci iskolai vezetőváltás után a nyíregyházi iskolai együttműködésben tapasztaltunk problémákat, ami az általános iskola és gimnázium közötti feszültségekben öltött testet leginkább. A helyzetet nem könnyítette meg, hogy előbbi intézmény gyülekezeti, utóbbi országos egyházi fenntartású. A két fenntartó megállapodása alapján, az Országos Iroda Oktatási Osztálya és az EPSZTI közreműködésével egyeztetési és együttműködési programot indítottunk, aminek a napokban történt meg az értékelése. Minden résztvevő egyöntetű véleménye, hogy igen hasznos és sikeres volt ez a program, amit a beiskolázási adatoktól kezdve a konkrét szakmai együttműködések is mutatnak. Külön örömmel számolok be róla, hogy a gyülekezet és az egyházkerület elnöksége példaadó egymásra-figyeléssel és testvériességgel működött együtt és ennek jövőbeli folytatása is körvonalazódik. Az OP elé ezért a jelenlegi együttműködés folytatás és a szervezeti javaslatok szakmai bázison való kidolgozásának javaslatát tudjuk vinni. Ennek jegyében írhatja ki az OP a gimnázium igazgatói pályázatát, meghívásos formában. A meghívott személy ügyében a következő hetekben szólítjuk meg a szakembereket, biztosítva a gimnázium nyugalmát, a józan folytonosságot és a fenntartói elvárások világos megfogalmazását. Örömteli fejlemény az aszódi Petőfi Sándor Gimnázium bővülés általános iskolai első osztállyal, és újabb tantermekkel. Mindez Roncz Béla testvérünk, igazgató úr áldozatos, nagyhitű munkáját dicséri. Igazgató úr az idén igazgatói feladatköréből nyugdíjba megy. Közgyűlésünk az egyházkerület egésze nevében köszöni több évtizedes intézményvezetői munkáját, jó egészséget, sok erőt kívánva neki a továbbiakra is, és számítva aktivitására az aszódi evangélikus oktatás fejlesztésében is!

d; Egyházunk és gyülekezeteink finanszírozásában – véleményem szerint sajnálatos – realitás ma még a **pályázatok** jelenléte. Az egyházkerületi „belső” pályázatokról lesz még ma szó, itt csak a „külső” pályázatokat illetően egy feladatvállalásunkról ejtek szót. Javasoltuk a tavalyi évben, hogy a gyülekezetek kapjanak szakmai támogatást a pályázatok felkutatásához, elkészítéséhez. Ez, ha nem is formalizáltan, de egyre szélesebb körben működik, az Országos Iroda pályázati munkatársai, és áldozatos s

egyben szakszerű munkát végző testvéreink, Bak Péter vagy Buday-Malik Adrienn sok segítséget adtak a gyülekezeteknek. Továbbra is fontosnak tartanám azonban, hogy formalizáljuk ezt a közreműködést. Ugyanakkor ne tagadjuk el, hogy a kialakult, egyre inkább központosított pályázati rendszerben az államigazgatási-politikai döntéshozatal nagyban meghatározza esélyeinket. A tavalyi évben ekörül kialakult feszültségek során jelentős többségben volt egyházkerületünkben is az az álláspont, hogy teológiai-morális értékeinket nem szabad feladnunk a média vagy a politika számára esetleges kedvesebb megnyilvánulásokért. Az évvégi jelzések alapján ezt a tartásunkat elkezdte megérteni a politika is, és egy bizonyos mértékig számíthatunk a támogatási döntésekben korrekten nekünk járó forrásokra.

e; Tavaly indítottuk el egyházunk népmozgalmi adatai alapján annak a **hálózatossodási** projektnek a munkálatait, ami alkalmas támogatni stratégiai tervezésünket, a gyülekezeti szinttől az országos döntéshozatalig. Ennek egyik eredménye az a térkép-alkalmazás, amit a Lechner Ödön Tudásközpont közreműködésével készítettünk. A lényege: gyülekezeti és települési szintig vizualizáltuk adatainkat és tendenciáinkat. Ezt röviden bemutatom a weboldalon. Ösztönzöm mindannyiunkat, hogy használjuk fel ezt a támogatást magunk is – erre példát is ad a következőkben a gyülekezet-plántálás kérdése. A hálózatossodási projekt keretében felmértük egyházunk közösségi médiás jelenlétét, ennek alapján ilyen jellegű/tartalmú támogatási programot indítunk rövidesen. Az anyakönyvek feldolgozása még zajlik, itt tapasztalni helyenként az együttműködés hiányosságait és a párhuzamosságokat. Ezt problémának gondolom, további egyeztetések szükségesek.

f; Kiemelt jelentőségűnek tartom azon vállalásunk teljesülését, amit legutóbbi közgyűlésünk döntése alapján tettünk: a zsinaton javasoltuk a **gyülekezet-plántálás** elindítását, szemben a leépülés rossz érzetével és jelenségeivel. A Zsinat elfogadta javaslatunkat, elnök-püspökünk pedig ezt nevezte a legfontosabb egyházi döntésünknek ebben a ciklusban. A konkrét lépésekről külön napirendi pont szól, de itt is szeretném megköszönni, hogy egyházkerületünk Közgyűlésében volt kellő bátorság és hitbéli szilárdság ilyen kezdeményezést tenni!

3. Népmozgalmi folyamataink

Óvatos reménykedéssel állapíthatjuk meg, hogy az elmúlt néhány évben **csökkeni látszik annak a létszám-vesztésnek az üteme**, amit az elmúlt másfél évtizedben statisztikai adatink is mutatnak. A keresztelesek száma az elmúlt öt évben szinten maradt, a konfirmációkból kisebb mértékben lett kevesebb. A választói névjegyzékekben most már évente 2-5 százalékos a csökkenés, a korábbi 5-8-hoz képest. Ennek okai és tendenciaszerűsége még sok beszélgetést igényel, de a hiteles képhez feltétlenül szükséges lenne az adatszolgáltatási kötelezettségek betartása. Sajnos, e tekintetben nem sokat javult a helyzet, a 2016-os adatokat egyházkerületünk gyülekezeteinek egytizede le sem adta, további egytizednél pedig feltűnően furcsák az adatok. Sajnos, a három egyházkerület közül nálunk a legrosszabb a helyzet e tekintetben. Szükségesnek tartom ezért az adatszolgáltatás normalizálása érdekében konkrét diszciplináris következményekkel járó mechanizmusok létrehozását országos szinten.

A korábban jelzett **egyházmegyei átalakítások** előkészítése zajlik. Itt fontos volna a Nógrádi Egyházmegyében felvetett gyülekezeti központi törekvések konkrét formalizálása. A Borsod-Hevesi Egyházmegyében a népmozgalmi adatok igen bizonytalanok még, az egyházmegye több fejleménye nem megnyugtató. Javaslom, hogy a kellő előkészítés után, ősszel értékeljük a 2012-ben indított kezdeményezésünk eredményeit az egyházmegye erősítése szempontjából. Hangsúlyozom: ebben az egyházmegyében a missziós célokról semmiképpen sem szabad lemondanunk!

A missziós szempontot szeretném e következő időszakban hangsúlyosan kezelni egy sajátos vetületben, nevezetesen **egyházkerületünk oktatási intézményei szemszögéből**. És itt nem csupán az egyházi intézményekre gondolok, hanem arra is, hogy a hittan révén az állami oktatásban miképpen vagyunk jelen, illetve arra, hogy kellőképpen élünk-e az egyházkerületünk területén található, nagyszámú felsőoktatási intézmény adta lehetőségekkel. Mindezt nagyban segíti majd annak a kutatásnak az eredménye, amit az OP javaslatunkra elindított az evangélikus iskolák egyházi jellegéről.

4. Az előttünk álló időszak feladatai, kihívásai

a; Országos folyamatok, helyzetek

Röviden utalok arra, hogy milyen témákat javaslok végiggondolni a minket körülvevő világból elkerülhetetlenül ránk vetülő ügyekből:

- A háborús feszültség és keresztényeket érő üldöztetés nem csökken, sőt, sokhelyütt növekszik. Imádságainkat tematizáltan is fordítsuk ebbe az irányba, konkrét teendőinkről pedig a megfelelő fórumokon egyeztessünk!
- A migrációs nyomás Európán nagyban enyhült az elmúlt két évben, de kiszámíthatatlanok a jövő fejleményei. Itt volna az ideje, hogy a politikai igazodásoktól és indulatoktól mentes teológiai-egyházi válaszokat keressünk erre a jelenségre.
- A civilügyi törvény érintheti alapítványainkat, illetve egyházunk egésze is kockázati helyzetbe kerülhet. Erre készüljünk fel.
- Az előjelek alapján igen heves és csúnya politikai kampányidőszak elé nézünk. A közelmúlt tapasztalati alapján várható lelkeszeink, gyülekezetink fokozott nyomás alá kerülése. Egymás közötti türelmes, felelősségteljes beszélgetésekkel formáljuk ki a következő hónapokban egyházunk békéjét, hitelességét megőrizni képes normarendszerünket, magatartásunkat!

b. Országos egyházi törekvéseink

- Tagja vagyok az egyházi struktúra egyszerűsítését célul kitűző koncepciót készítő bizottságnak. A cél az alulról induló, gyülekezeti körben megkezdett áttekintése az egyházmegyék, bizottságok rendszerének, Kérem, hogy ebben mindannyian vegyünk részt!
- Tisztújítási év előtt állunk azonban ellentmondásos a helyzet, éppen az átalakítási folyamatok miatt. Éppen a várható változások miatt felmerült országos szinten a választási ciklus módosítása: a jelenlegi meghosszabbítása vagy a következő rövidítése. Ebben hasznos volna jelzéseket kapnunk. Illetve, nagyon javaslom, hogy a következő időszakban egyházi képviseleti szolgálatot vállalók esetében konkrét stratégiai programok, vállalások alapján történjen a jelölés és a választás is!

- tavalyi egyházkerületi közgyűlésünk indult el az a közös gondolkodás, miképpen indulhatunk el az egyházi-gyülekezeti önfenntartás útján. Ez ma már országos program, folytassuk az erről való egyeztetéseket!

Megköszönve az elmúlt időszakban is érzett támogatást, bízom benne, hogy hasznosan tudok működni a szolgálatomból hátralévő egy évben is. Ahogyan eddig, úgy a következő időszakban is elnök-társammal, Fabiny Tamás püspökkel, helyettesével, Cserhátiné Szabó Izabella püspök-helyettessel, Benczúr László tiszteletbeli kerületi felügyelőnkkel és Bak Péter felügyelő-helyettessel meglévő, munkatársi és testvéri együttműködésünk ad ehhez nélkülözhetetlen támogatást. Az egyházmegyei elnökségek és minden gyülekezeti testvérünk segítő közreműködését érzem és hálás szívvel köszönöm!

Erdőkertes, 2017. április 21.

Dr. Fábri György
egyházkerületi felügyelő